

ውድብ ሕቡራት ሃገራት (ው.ሕ.ሃ)

ምልክት ው.ሕ.ሃ (pixabay.com).

ው.ሕ.ሃ አሕጽሮተ ቃል ናይ ውድብ ሕቡራት ሃገራት ኢዩ ፣ ንሱ ከኣ ኣብ ዓለም ሰላም ንክሰፍን ድሰርሕ ማሕበር ኢዩ።

ው.ሕ.ሃ እንታይ ኢዩ?

ካብ 1939 ክሰብ 1945 ኣብ ዓለም ዓቢ ኩናት ነበረ። ብተሓት ሃገራት ካብ ምሉእ ዓለም ከኣ ተሰቲፈን ኔረን። እቲ ኩናት ካልኣይ ኩናት ዓለም ተባሂሉ ኢዩ ድጽዎዕ። ብተሕ ነገራት ዓንዩ ብተሓት ደቂሰባት ከኣ ሂወቶም ስኢኖም። ስለዚ ድማ ብተሓት ሰባት ካልእ ሓድሽ ናይ ዓለም ኩናት ከይክፈት ይፈርሑ ነበሩ። ስለዚ ዓለም ሓድሽ ዓቢ ኩናት ከይክፈት ድከላኸል ኣካል ዩድልያ ነበረ። በዚ ምክንያት ከኣ ኣብ ዓለም ሰላም ንክስፍን ብ1942 ው.ሕ.ሃ ተመስረተ። ው.ሕ.ሃ ብቋንቋ እንግሊዝ United Nations (UN) ይበሃል።

ው.ሕ.ሃ ኪዳን ው.ሕ.ሃ ድብሃል ውዕል አጽደቆ። እዚ ኪዳን እቲ ውድብ እንታይ ዓይነት ስራሓት ክምዝዓዪን ብኸመይ ከኣ ከምድትግብርዎን ድውስን ነበረ። ኖርወይን ከለኣት 50 ሃገራትን ኣብቲ ውዕል ፈሪመን። ው.ሕ.ሃ ኣብ 24 ጥቅምቲ 1945 ብወግዒ ስርሑ ክዓዩ ጀመረ። በዚ ምክንያት ኢዩ 24 ጥቅምቲ ኣብ ምሉእ ዓለም ኣብ ነብሲ ወከፍ ዓመት ከም መዓልቲ ው.ሕ.ሃ ድኸበረ።

ስእሊ: ምፍራም ኪዳን ው.ሕ.ሃ (fn.no).

ኣብዚ ሕጂ እዋን 2020 ው.ሕ.ሃ 193 ኣባል ሃገራት ኣለውኦ፣ ቤት ጽሕፈት ውድብ ሕቡራት ሃገራት ከኣ ኣብ ከተማ ኒውዮርክ ሕብራት መንግስታት ኣመሪካ ይርከብ።

ሎሚ ውድብ ሕቡራት ሃገራት ድተፈላለዩ ቋንቋ ድዛረባ ብተሓት ኣባል ሃገራት ኣለውኦ። ኩሉ መታን ክርድኦን ሓሳብ ክገልጽ መታን ክኸእልን ፣ እቲ ሰነዳትን ኣኼባታትን ናብ ብተሕ ቋንቋታት ይትርጎም።

ምልክት ናይ ው.ሕ.ሃ ሓምሽተ ክብታትን ኣብ ማእከሉ ሰሜናዊ ዋልታ ድርከቦ ጻዕዳ ሕብረ ካርታ ዓለምን ኢዩ። ብግዳማዊ ወገን ናይታ ካርታ ዓለም ድማ ክልተ ኣቕጽልቲ ኣውሊዕ

ይርከባ። እዚ ከኣ ው.ሕ.ሃ ኣብ ዓለም ሰላም ምዕቃብን ውሕስነት ምፍጥርን ድብል ዕላማ ከምደለዎ ድርኢ ምልክት ኢዩ። ኣብ 24 ጥቅምቲ ብተሓት ቤት ትምህርታት ብባንዴራ ው.ሕ.ሃ ይስለሙ ኢዮም። እታ ባንዴራ ኣብ ማእከላ ናይ ው.ሕ.ሃ ምልክት ደለዎ ሰማዶዊት ኢያ።

ባንዴራ ው.ሕ.ሃ (fn-filuren.no).

ስራሕ ናይ ው.ሕ.ሃ እንታይ ኢዩ?

ው.ሕ.ሃ ዓለም ንኹሉ ድሓሽት ክትከውን ኢዩ ድምነ። ንሰቶም ዝደልዩ፡

- ምዕቃብ ዓለምለኸዊ ሰላምን ውሕስነትን
- ኩለን ሃገራት መሰል ደቂሰባት ከምድኽተላ ምግባር
- ዘላቂ ዕቤት ወይ ምዕባላ ክህሉ
- ምስ ዘላቂ ሸቶታት ው.ሕ.ሃ ምስራሕ

ሰላምን ጸጥታን

ው.ሕ.ሃ ዝያዳ ውሕስቲ ድኸነት ዓለም ክትህሉ ይደሊ። ስለዚ ኢዩ ው.ሕ.ሃ ምስ ኣብ መንጎኡን ዘይምስምማዕ ደለውን ሃገራት ድዝቲ። ብሓባር ኮይኖም ይላዘቡን ብረት ብዘይምጥቃም ከኣ ይዛተዩ። ሓደ ሓደ ግዜ ብሓባር ምስራሕ ኣሸጋሪ ኢዩ። ኣብ ከምዚ ኩነታት ከኣ ው.ሕ.ሃ ሰላምን ጸጥታን ንምዕቃብ ኣብቲ ግጭት ደለዎ ቦታ ወትሃደራዊ ሓይሊ ክጥቀም ይውስን። ኣብ ኩናት ደለዎ ሃገራት ከኣ ው.ሕ.ሃ ነቲ ክሃድም ደለዎ ህዝቢ ይሕግዝ። ኣቶም ድተፈናቕሉ ማይ፣ መግቢ፣ መድሃኒትን ዝድቅስሉ ቦታን ይረኽቡ።

ሰብኣዊ መሰላት

ው.ሕ.ሃ ሕግታት የውጽእን መታን ኩሎም ደቂሰባት ጽቡቕ ንክህልዉ ድማ እተን ሃገራት ነቲ ሕጊ ከምድስዕብኦ ይከታተል።

ንው.ሕ.ሃ ኩሉ ድመሰሎ ክዘረብን ክኣምንን ፍቓድ ክህልዎ ኣገዳሲ ኢዩ። እዚ ከኣ ናይ ሃይማኖት ናጽነትን ናይ ምዝራብ ናጽነትን ኢልና ንጽውዖ። ካልእ ው.ሕ.ሃ ድሰርሓሉ ኣገዳሲ ነገር ከኣ ሰብኣዊ መሰላት ደቀንስትዮ ኢዩ። ደቀንስትዮ ንትምህርቲ፣ ንስራሕ፣ ድመስለን ኣብ ምዝራብን ኣብ ተሳትፎ ፖለቲካን ማዕረ መሰል ከም ደቂ ተባዕትዮ ክህልውን ይግባእ።

ንው.ሕ.ሃ ኩሎም ቆልዑ ጽቡቕ ክህልዉ፣ ትምህርቲ ክመሃሩን መግብን ማይን ክረኽቡን'ውን ኣገዳሲ ኢዩ። ስለዚ ኢዩ ከኣ ው.ሕ.ሃ ነብሱ ድኽኣላ ናይ ቆልዑ ሕጊ ድጸሓፈ፣ ቆልዑ ክረኽብዎ ደለዎም መሰላት ከምኡውን ቆልዑ ጽቡቕ ንክህልዉ ዘድልዮም ነገራት። እዞም ሕግታት እዚኦም ከኣ መሰል ቆልዑ ይበሃሉ።

ዘላቂ ዕቤት

ዘላቂ ዕቤት ማለት ብዛዕባ ክሊማ፣ ከባቢን ድሕነት ወይ ዕቃብ ባህርያዊ ተፈጥሮን ድምህር ኢዩ። ደቅሰባት ነዛ መሬት ብድሓሽ ኣገባብ ክጥቀሙላ ይግባእ። እቶም ብድሕሬና ድምጹ ሰባት ኣብ መሬት ንነዊሕ እዋን መታን ክነብሩ ንሕና ነዚ ደለና ብግቡእ ክንከናዥኖ ኣገዳሲ ኢዩ። ሎሚ ቆልዑን መንእሰያትን ብዛዕባ ዘላቂ ዕቤት ኢዮም ድሓስቡ። ንኸባቢ ብደይሃሲ ኣብ ምስራሕን ንተፈጥሮ ኣብ ምክንኻንን ንፉዓት ኢዮም። ው.ሕ.ሃ ጽቡቕ ኢዩ ኢሎም ከኣ ይኣምኑ።

ው.ሕ.ሃ “ዘላቂ ሸቶታት ው.ሕ.ሃ “ ድብል መደብ ኣጽዲቐ ኣሎ። ሸቶ ወይ ዕላማ ምህላው ማለት ሓደ ነገር ንኸመሓየሽ ምስራሕ ማለት ኢዩ። ው.ሕ.ሃ ድኸነ ሰብ ከይደኪ፣ ኩሉ ትምህርቲ ናይ ምምሃር መሰል ክህልዎ፣ ክመሃር፣ ክሰርሕን ድምስሎ ብዘይ ፍርሒ ክዘረብን ከምኡውን ብዙሓት ከባቢ ብዘይጎድእ ኣገባብ ክነብሩን ኢዩ። እዚ ኣብ 2030 ክዉን ወይ ተግባራዊ ክኸውን ኢዩ። 17 ዘላቂ ሸቶታት ኣለዎ። ው.ሕ.ሃ ኣብ ኩለን ሃገራት ድርከቡ ኩሎም ሰባት ድሓሽ ሂወት ንክህሉ ክሰርሑ ይምነ።

ብዛዕባ ዘላቂ ሸቶታት ው.ሕ.ሃ ዝያዳ ኣንብብ fn.no.

መን እንታይ ይሰርሱ?

ው.ሕ.ሃ ኩሎም ዕድታቱ መታን ክዓምም ግድን እቲ ስራሕ ክመቓቐል ኣለዎ። ስለዚ ኢዮም ከኣ ድተፈላለያ ጉጅለታት እቑሞም። እዘን ጉጅለታት እዚኣን ከኣ ትካላት ኢልና ንጽውዑ።

ላዕለዋይ ባይቶ /ባይቶ/

ላዕለዋይ ባይቶ እቲ ድለዓለ ትካል ናይ ው.ሕ.ሃ ኢዩ። እቲ ኣገዳሲ ዕማም ናይ ላዕለዋይ ባይቶ ናይ ዓለምና ድዓበዩ ብድሆታት ምዝታይ፣ ው.ሕ.ሃ እንታይን ከምድገብረን ብኸመይ ከምድገብረን ምውሳኔን ኢዩ። እብዚ ወኪላት ካብ ኩለን ኣባል ሃገራት ይእከቡ፣ ነብሲ ወከፍ ሃገር ከኣ ናይ ድምጺ መሰል ኣለዎ።

ቤት ጽሕፈት ሰብኣዊ መሰላት

ው.ሕ.ሃ ክምስረት እንከሎ እቲ ቀንዲ ዕማሙ ኩሎም ደቅሰባት ጽቡቕ ንክነብሩ ዘድልዮም ሃገራት ምጽሓፍ ኢዩ ኔሩ። እዚ ከኣ ሰብኣዊ መሰላት ኢሎም ሰምዮም። ቀንዲ ዕማም ቤት ጽሕፈት ሰብኣዊ መሰላት እምበኣር ኩለን ሃገራት ሰብኣዊ መሰላት ከኸብሩን እተን ሰብኣዊ መሰላት ከኸብሩ ደገፍ ዘድልዩን ከኣ ብሰላማዊ ኣገባብ ምሕጋዝን ኢዩ። እዚ ቤት ጽሕፈት ኣብ ነብሲ ወከፍ 3 ዓመት ድምረጻ 47 ኣባላት ኣለውኡ። ቤት ጽሕፈት ሰብኣዊ መሰላት ኣብ ጀነቫ ስዊዘርላንድ ኣኹባኡ የካይድ።

ባይቶ ጸጥታ

ዕማም ባይቶ ጸጥታ ንሰላምን ምርግጋእን (ውሕስነትን) ዓለምና ምስራሕ ኢዩ። እብዚ ጩንፈር 15 ኣባል ሃገራት ኣለዎ። ኣብ ዓለም ዓበይቲ ናይ ደይምስምማዕን ግጭትን ሓደጋ

እንተደክ አንጸላልዩ፣ ብረት ድተሐወሶ ጎነጽ ንኸይክሰት ምስራሕ ምፍታን ናይ ባይቶ ጽጥታ
ዕዮ ኢዩ። እዚ ቤት ጽሕፈት ነተን ግጭት ደለወን ብዘተ ኣብ ስምምዕ ክበጽሓ ክሕግዝ
ይፍትን። እዚ ከኣ ዘተ ይበሃል።

ምምሕዳር ው.ሕ.ሃ

ስራሕ ናይ ው.ሕ.ሃ ብምምሕዳር ድበሃል ትካል ኢዩ ድመሓደር። ስረሐም ከኣ ኩሉ እቲ ኣብ
ው.ሕ.ሃ ደሎ መደባት ስራሕ ምውዳብ ኢዩ። እቲ ኣብቲ ምምሕዳር ድውስን ኣካል ከኣ ዋና
ጸሓፊ ይበሃል ወይ ትበሃል። ንሱ ወይ ንሳ ናይ ብሙልኡ እቲ ዉድብ ሓላፊ ወይ ሓላፊት
ኢዩ/ኢያ።

ው.ሕ.ሃ ንኖርወይ ዓቢ ትርጉም ኣለዎ። ሓደ ካብቲ ምክንያታት ከኣ እቲ ቀዳማይ ዋና ጸሓፊ
ው.ሕ.ሃ ድነበረ ኖርወጃዊ ኢዩ ኔሩ። ሽሙ ትሪግቨ ሊይ ይበሃል ኔሩ። ሕጂ ዋና ጸሓፊ ው.ሕ.ሃ
መን ከምድኹን ክትረክብ ትኸእል ዶ?

ስእሊ: ቀዳማይ ዋና ጸሓፊ ው.ሕ.ሃ ትሪግቨ ሊይ (fn.no).

ዕዮታት

1. ው.ሕ.ሃ ማዓስን ስለምንታይን ተመስሪቱ?
2. ውዕል ው.ሕ.ሃ እንታይ(ማለት) ኢዩ?
3. መዓልቲ ው.ሕ.ሃ ማዓስ ነኽብር ስለምንታይ'ከ እብዛ ዕለት እዚኣ ትበዓል ወይ ትኸበር?
4. ኣብ ው.ሕ.ሃ ሎሚ ክንደይ ኣባል ሃገራት ኣለዋ?
5. ቤት ጽሕፈት ው.ሕ.ሃ ኣበይ ይርከብ::?
6. ቀዳማይ ዋና ጸሓፊ ው.ሕ.ሃ መን ነበረ?
7. እዚ ናይ ሕጂ ዋና ጸሓፊ ው.ሕ.ሃ ደሎ ሰብ ሽሙ መን ይበሃል?
8. ስራሕ ናይ ው.ሕ.ሃ እንታይ ኢዩ?
9. ኢንተርነት ተጠቐምካ/ኪ ካብቶም ንዓኻ/ኺ ኣገደስቲ ድኻ ኣርባዕተ ዘላቂ ሸቶታት ው.ሕ.ሃ ክትጽሕፍ/ፊ ዶ ትኸእል/ሊ? ስለምንታይ ኢዮም'ከ እዞም ሸቶታት እዚኣቶም ኣገደስቲ ኢልካ/ኪ ትኣምን/ኒ?